

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, SZOMBAT, 1924 február 23.

53. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Aleksandra ulica 4. sz. alatt
Kiadóhivatal: Kralja Aleksandra ulica 1 (Lolbach-palota)

A radikálisok Radicsért

Most, hogy a magyarság tömegei nagyjában megkapták a választójogot s komoly kilátás van arra, hogy a választások kiírása után, de még a választások előtt a most kimaradtak is meg fogják kapni a választójogot, felébredt a szláv pártoknak tettekben megnyilatkozó érdeklődése a magyarság iránt. Ez az érdeklődés — sajnos — még nem olyan foku, hogy azt a magyarság sérelmeinek orvoslásával és az alkotmányban gyökerező kivánságainak teljesítésével kellene kielégíteni, még azt sem eredményezi, hogy a komoly segítség komoly szándékával fgyekeznének megismerni a magyarság törekvéseit. Egyelőre a magyarság még csak annyiban érdekli a szláv pártokat, a kormányzópartot s az ellenzéket egyaránt, hogy milyen eszközökkel, milyen ígéretekkel lehetne a magyarokat pártjuk tagjaivá megnyerni. Radics nem egyszer bejelentette már, hogy a mai kormányzattal s a centralizmus gondolatával vívott nagy harcát a legközelebbi választáson ki fogja terjeszteni a vajdasági frontra is; a radikális párt gyűléseket tart s nem kevés költséggel magyar nyelvű lapot indít a magyarság megszervezését célul kitűző propagandája számára. Közismertek ezenkívül a demokrata pártnak s a bunyevác-sokác pártnak azok a törekvései és érvei, amelyeket ennek a célnak szolgálatába állítottak.

Mi most csak a radikális párt akciójával kívánunk foglalkozni, mert a szláv pártok „magyar propagandá”-i közül s a radikális pártnak kétségbevonhatatlan tekintélye s a kormányzati eszközök kizárólagos birtoka következtében ez érdemli meg a legnagyobb figyelmet. Ez ellen a propaganda ellen természetesen nem lehet kifogást emelni mindaddig, amíg a propaganda alkotmányos eszközökkel akarja kitűzött célját elérni. Végtére is a kisebbségeknek sokkal nagyobb szüksége van az egyesülésre, a gyülekezésre és a sajtószabadságra, mint az uralmon lévőknek s ha mi a nekünk kijáró szabadságok sérthetlenségeért harcolunk, nem emelhetünk az ellen sem szót, ha a magyarság politikai szervezkedésének rovására folyik ez az agitáció. Az azonban már egészen más kérdés, hogy a politikai esélyesség megfontolásai indokolják-e a radikális pártnak ezt az akcióját s hogy ez az agitáció azt fogja-e eredményezni, amit a radikális párt tagjai várnak tőle.

Ugy gondoljuk, mindakét kérdésre nem-mel kell válaszolni. Lehet, hogy a radikális párt sűrű

népgyűlései, a szónokok érvei, a hivatalban lévők átkaroló mozdulatu buzdításai, a riasztó, de tanulságos példák azt a meggyőződést fogják kielélni a magyarság opportunusabb tagjaiban, hogy érdekeik kielégítését a Magyar Párton kívül levő politikai szervezetekben kell keresniök, de arra az alkotmányos, a meggyőzés és fölvilágosítás eszközeivel küzdő agitációt már nem lehet elég erősnek tartani, hogy a Magyar Pártból kiemelt magyar választókat érzelmükben, meggyőződésükben és elhatározásukban a radikális párthoz csatolja. S mivel kell számolni ebben az esetben? A magyarság egy részét elidegenítették a Magyar Párttól s rábeszéltek arra, hogy szláv párthoz csatlakozzék. Ilyen lelki előkészítés után jön a Radics párt agitációja a maga eleven, éles, vonzó, kipróbált, szinte ellenállhatatlan demagógiájával, mely minden sérelemre parazsot tesz s minden ki nem elégitett kivánságból harci fegyvert ková-

csol. Könnyű megjósolni, hogy mi fog történni. A Radics párt agitációja teljessé fogja tenni a radikális párt akcióját — de a maga számára. A radikális párt kiemeli a magyar választókat a magyarság szervezeteiből és a Radics párt ezeket a magyarokat be fogja terelni a maga hivei közé.

A Radikális párt ilyen módon bármennyire is ellenkezik ez terveivel és céljaival, végeredményben a Radics párt javára folytatja fáradságos és költséges agitációját. A radikális párt ilyen módon a Radics pártnak lesz szálláscsinálója. Ha a radikális pártnak az a célja, hogy a loyális, megértő és államhű Magyar Párt rovására a Radics párt részére gyümölcsöztesse tekintélyét s használja fel a kormányzó hatalom presztízsét, akkor bizonyára eléri ezt a célját és megvalósítja ezeket a törekvéseket. De akkor ne mondják majd később sem, hogy a Vajdaság népe felett Radicsék gyújtották fel a tetőt.

A parlament elvetette a Markovics Lázár ellen benyújtott vádindítványt

Rankovics radikális képviselő több, volt minisztert is megvádolt

Beogradból jelentik: A parlament ülését pénteken is teljesen lefoglalta a Markovics Lázár volt igazságügyminiszter ellen benyújtott vádindítvány tárgyalása. A délelőtti ülés megnyitása előtt Jovanovics Ljuba házelnök értekezletre hívta össze a pártvezéreket a vita megrövidítése céljából, amire nézve megegyezés jött létre olyan értelemben, hogy a vitát a vádindítvány fölött még péntek estig befejezik.

A délelőtti ülést fél tizenegykor nyitotta meg az elnök. Az első felszólaló Popovics Jovo földművespárti elsősorban a hercegovinai földosztással foglalkozik. Szerinte a város terjeszti az erkölcsatlenséget, még pedig azért, mert a városi erkölcs nem szerb, hanem cincár és török. Hangsúlyozza, hogy Markovics is a cincár erkölcsöt képviseli. Markovics a dobvoljácok között kiosztott földekkel vásárolta mandátumát — mondotta — és követelte, hogy a volt igazságügyminisztert adják ki a bíróságnak.

Pucelj volt miniszter személyes kérdésben válaszolt Markovicsnak. Igazolja Markovicsnak azt az állítását, hogy a miniszterek gazdasági és pénzügyi bizottsága hozzájárult a szeszgyárak létesítéséhez, azonban hangsúlyozza, hogy ez ép Markovics referátuma alapján történt. Kumanudi volt pénzügyminiszter ezután hasonló nyi-

latkozatot tett a Teokarevics-cég hadikártalanítási ügyével kapcsolatban.

Kremszar klerikális ezután elvi alapon bírálta a miniszteri felelősség kérdését, szükségesnek mondotta, hogy a bíróság ítéljen Markovics Lázár felett.

Szubotics Nikola dr. (radikális) védelmezte a volt igazságügyminisztert és bizonyította, hogy a vádpontokban semmi törvényes alap nincs arra, hogy a büntető eljárást meg lehessen indítani.

Ezután az elnök az ülés folytatását délutánra halasztotta.

A délutáni ülés

A parlament délutáni ülése sokkal izgalmasabb és érdekesebb volt az ebben az ügyben eddig folytatott vitánál. Elsőnek Pesics a demokrata párt egyik legelismertebb jogásza részletesen foglalkozott a Markovics elleni vádakkal. Tisztán azt kell csak mérlegelni — mondotta — hogy lehet-e a vádak alapján vizsgálatot indítani Markovics ellen vagy sem. Arról még nincs szó, hogy a volt igazságügyminisztert a parlament kiadja a bíróságnak,

Holt lelkek

Vitatkozott dr. Szuboticscsal a miniszteri felelősség és a büntető jogi következmények ügyében, majd részletesen felsorolta a Markovics ellen emelt vádakat, nagy derűtséget keltve, amikor a her-

cegovinai földosztásról szóló hatodik vádpontot így jellemezte — Gogoly „Holt lelkek” regényére — „A hercegovinai földosztás bizonyos holt lelkeknek.” Ezután megállapította, hogy mindegyik vádpontban van megfelelő anyag a büntetőjogi eljárásra. A szeszgyárak engedélyezése nem tartozott az igazságügyminiszter hatáskörébe, hanem csak egy miniszteri bizottságnak volt joga az ilyen ügyekben dönteni. A hercegovinai földosztás viszont az agrárminiszter hatáskörébe tartozott s az elkövetett visszaélésekért Markovics nem háríthatja át a felelősséget az alárendelt közegekre. Hosszasan foglalkozott a hadikártalanítási vádakkal is és ugy ezekben mint az Altruista Bank bánati birtokának a szekveszter alól való feloldásában is olyan elemeket talál, amelyek alkalmasak a büntetőjogi üldözésre.

Rankovics a volt demokrata minisztereket is megvádolja

Ezután a parlament nagy figyelmével Rankovics Mihajlo (radikális), a parlament volt elnöke emelkedett szólásra, aki először emelt vádat Markovics volt igazságügyminiszter ellen magában a radikális klubban. Elmondta, hogy azért terjesztette be a vádat, mert beigazolódtott hogy Markovics szabálytalanságokat követett el. Ő ezt a radikális pártban előadta és követelte hogy bizottság állapítsa meg jogi szempontból, valóban történtek-e szabálytalanságok és bíróság elé kell-e állítani a volt minisztert, avagy nem.

A bizottság azonban még nem tartotta meg a vizsgálatot, amikor az ellenzék beteresztette a vád alá helyezésre az indítványt. Az ellenzék ezzel csak szolgálót tett Markovicsnak, mert megállapítható, hogy az ellenzéki pártok csupán politikai szempontból fogják föl az ügyet. Az ő szándéka az volt, hogy az igazság érdekében vádat emeljen, de nemcsak Markovics ellen, hanem, mint jó hazafi, ezzel megakartá indítani a törvényellenesen működő miniszterek elleni akciót. Azt gondolja, hogy az ellenzéki képviselők is hozzá fognak járulni ahhoz, hogy a saját pártjukon levő volt miniszterek ügyeit is elővegyék. Vizsgálatot kellene indítani Zerjav, Kramer, Jójics és Marinkovics Voja volt miniszterek ellen is. Markovics ténykedése valóban káros volt az országra, mert neki, mint jó jogásznak tudnia kellett volna, hogy mit szabad és mit nem, sőt éppen ezért önként kellett volna bíróság elé állnia. Egészen bizonyos abban, hogy nemcsak Markovics, hanem több ellenzéki levő volt miniszter is bülnös és ezért azt javasolja, hogy küldjenek ki

bizottságot annak a megállapítása végett, hogy a volt miniszterek honnan szerezték vagyonukat. Bizonyos abban, hogy akkor nagyon soknak a vagyonát el fogják kobozni és sokan kerülnek akasztófa alá. Szemére veti az ellenzéknek, hogy a saját pártbeliekkel szemben nem egyeznek bele a vizsgálatba, végül kijelenti, hogy éppen ezért nem hajlandó az ellenzékkel együtt szavazni Markovics ellen.

Markovics Lázár újabb védőbeszéde

Miután valamennyi jelentkező megtartotta beszédét, a zárzó jogán újból a megvádolt Markovics volt igazságügyminiszter szólal fel. Most már, — mondotta, — **mint vádlott áll a parlament előtt, mégsem tartja illendőnek, hogy az egyes szónokok a becsületébe belegázoljanak.** Szükségesnek látja, hogy minden egyes vádpontra nézve külön kifejtse a tényállást. Pecsics és Dukanać képviselők az Altruista Bank ügyében igen sok paragrafust olvastak fel, amelyekből meg akarták alapítani az ő büntetőjogi felelősségét, azonban ezzel csak félrevezették a parlamentet. Rendeleteket és törvényeket olvas fel, amelyek szerint a pénzügyminiszternek jogában áll végleges határozatot hozni a szekvesztrált birtokok ügyében. A tanácsadó bizottság csak mint kiegészítő szerv működik a miniszter mellett, aki nem köteles a bizottság határozatait mindenben követni. A szekvesztrum alól való feloldást éppen ő kötötte feltételekhez és amikor az agrárreform-minisztérium jelentette, hogy a bank nem teljesítette a parcellázásoknál ezeket a előfeltételeket, újból elrendelte a zárlatot a birtokra. Nem igaz, hogy ezt ő a saját belátása szerint intézte el, mert a miniszterek gazdasági és pénzügyi bizottsága is jóváhagyta ezt az intézkedést.

A cukorgyár eladásáról kijelenti, hogy Pecsics is elismerte, hogy a miniszternek joga volt a gyárat vagy nyilvános árverésen eladni, vagy az állam számára értékesíteni. Senki sem tartotta helyesnek, hogy az állam vegye meg a gyárat, tekintettel arra, hogy az állam nem jó gyáros. Az ellenzéki szónokok százötven millió dináros fantasztikus összegről beszélnek. Újból kijelenti, hogy neki mint miniszternek, nem áll módjában, hogy cukrot adjon el. **Ha van olyan akta, amely szerint ő elcendelte, hogy a gyárból cukrot adjanak el, akkor ez az akta közönséges valótlanságot állít.** Kívétel, hogy a mostani igazságügyminiszter vizsgálja át erre nézve a minisztérium irattárát.

A hadikárpótlási kötvények nyomtatására vonatkozóan Dukanać kétségbe vonta, hogy ő illetékes lett volna a nyomtatványokat megrendelni, mert a hadikárpótlásról szóló törvény szerint ez az ügy az állami adósságok igazgatóságának hatáskörébe tartozik. Elismeri, hogy ez a törvény bizonyos tekintetben nem elég világos, azonban mégis kétségtelen, hogy a kötvények nyomtatása az igazságügyminiszter hatáskörébe tartozott, az állami adósságok igazgatóságának pedig csak az amortizációs és kamatozási ügyekkel lesz később dolga. Lázics Voja beszédében azt állította, hogy az állami számvevőszék megvádolta a minisztert emiatt a rendelés miatt. Ez ilyen formában nem igaz. Az állami számvevőszék véleménye nem egyezett a minisztertanács véleményével,

ezért csak fentartással látta ezt az elszámolást. A törvény szerint a számvevőszéknek jogában áll az ügyet a parlament elé terjeszteni, de ez még nem megvádolása a miniszternek. **Teokarevics ügyében Pecsics egyenesen azzal vádolta őt meg, hogy okirathamisítást követett el.** Gratulál Pecsicsnek, ha ügyvédi gyakorlatában is ilyen eszközökkel harcol. Így még nagy sikereket fog elérni.

— Dimitrievics Dusan — mondotta Markovics — már azt is követelte, hogy a **börömét szegezzék ki a parlament falára.** Rendkívül sajnálatos, hogy Pucelj és Kumanudi ellenem nyilatkoztak, ezt azonban csak rossz memóriájuknak tulajdonítom.

— Igaz az — folytatta a volt igazságügyminiszter — hogy **Teokarevics távollétem alatt hat hónapra kifizette lakásom bérét, de ez csupán baráti szíveség volt tőle.** Barátja pedig mindenkinek lehet.

Nem tangót, hanem valcert...

Markovics beszédében ezután Dukanaćnak azzal az állításával foglalkozott, amely szerint ő 1916-ban egy genfi éjjeli mulatóhelyen tangót táncolt.

— Ennek a kijelentésnek ugyan

semmi köze sincs az üggyhöz — mondotta Markovics — de azért hajlandó vagyok elmondani, hogy tulajdonképpen mi igaz ebből. Genfben, ahol a *La Serbie* című lapomban élénk propagandát fejtettem ki Szerbia érdekében, **egy alkalommal társasággal valóban megjelentem egy mulatóban és ott a társaságunkban levő hölgyek egyike kérte, hogy táncoljak vele. En erre eltáncoltam egy valcert, de semmi esetre sem tangót.** (Nagy derűtlenség az egész Házban.)

Kijelentette, hogy egyáltalán nem érzi magát bűnösnek és semmi oka sincs arra, hogy féljen a bíróságtól. Bizik a parlament igazságosságában és ezért nyugodtan várja a döntést.

A szavazás

Markovics beszéde után az elnök titkos szavazást rendelt el.

A szavazás eredményeképpen a parlament 117 szavazattal 47 ellenében elvetette a vád alá helyezési indítványt. Őt szavazócédulát üresen adtak be. Az ellenzéki szavazatok csekély számát elsősorban azzal magyarázzák, hogy a muzulmánok este 7 órakor elutaztak a párt saraievoi gyűlésére. A klerikálisok egy része is elutazott, a demokraták közül pedig többen tartózkodtak a szavazástól.

Szalonikit az SHS királysághoz csatolják?

Egy jugoszláv bizottság megkezdte a szabadzóna berendezését

Beogradból jelentik: A kormány egy bizottságot küldött ki Szalonikibe, amely a pénzügy, közlekedésügy és kereskedelemügyi minisztérium küldöttéből áll, hogy a Szaloniki-i jugoszláv szabad zónát berendezze. A bizottság feladatai közé tartozik, hogy hangárok, raktárak rakodóhelyek és irodák céljára helyet jelöljön ki. Szalonikiből érkezett jelentés szerint a jugoszláv bizottság már odaérkezett és megkezdte működését.

Római jelentés szerint ott most lett ismeretessé, hogy az S. H. S. és Olaszország titkos paktumot is kötött egymással, amelyet az eredeti szerződéshez csatoltak. A titkos megegyezés értelmében Olaszország beleegyezik Szalonikinek az S. H. S. királysághoz való csatolásába.

Ez a Rómából érkezett hír Beogradban nagy feltűnést keltett, azonban egyelőre még nincs megerősítve.

Harc a novisadi városi tanács tagjai között

Stefanovics polgármester cáfolja a panama-vádakat

Noviszadról jelentik: Nagy feltűnést keltett Noviszadon a »Vidovdan« csütörtöki számának vezető helyén »Nyílt levél a belügyminiszterhez« címmel megjelent cikk, amely szerint a novisadi városházán a korrupció teljesen elharapódzik. A lap hivatkozik a lakáshivatal panamáijára, majd megvádolja az árvaszéket, hogy százszázalékos költségek siberének alacsony kamatért. Hivatkozik a cikk arra is, hogy tavaly egy tűzoltószereket vásárló bizottság hónapokig volt külföldön óriási költségeket számítva fel és az adóbizottságokat is különböző vizsgálataikkal vádolja. A lap különösen Bosnyakovics István főszámvevőt és Boksan Milán pénzügyi tanácsost vádolja azzal, hogy hónapok óta illetéktelenül vettek fel pótlékokat, Klčin főjegyzőt pedig azzal, hogy utlevél-ügyekben követett el szabálytalanságokat. A cikk végül kormánybiztos kiküldését követeli a belügyminisztertől és erre a tisztségre dr. Stefanovics Zsarkó polgármestert ajánlja.

A »Bácsme gyei Napló« novisadi munkatársa illetékes helyen érdeklődött a vádak valódsága iránt és azt a felvilágosítást kapta, hogy az utóbbi időben valóban mind élesebb ellentétek fejlődtek ki a városi tanács tagjai között és ezek az ellentétek már tanácsülésen is kirobantak, amikor egyes tanácsnokok egymást kölcsönösen kisebb szabálytalanságokkal vádolták meg. Ezek az ügyek

azonban egész jelentéktelenek és most a közigazgatási bizottság előtt fekszenek.

Stefanovics Zsarkó dr. polgármester az ügyre vonatkozólag a következőket mondotta munkatársunknak:

— Semmiféle visszaélés az utóbbi időben nem fordult elő. A Vidovdan vádjainak nincs semmi alapjuk, mindössze annyj igaz, hogy egyes tanácsnokok között surlódások vannak és néhány tanács tag egymást kisebb szabálytalanságokkal vádolta. Ezek azonban csupán adminisztratív ügyek, amelyeknek kifelé nincs semmi jelentőségük. A multban azonnal fegyelmi eljárást indítottam, hogyha valamely visszaélésnek jöttem a nyomára és ezt tennem ma is, ha erre bármi alap lenne. Komolytalanul teszi különben a vádak az is, hogy engem ajánlanak kormánybiztosnak, holott ha mint polgármester nem tudtam rendet teremteni, akkor nem felelhetnék meg erre a feladatra kormánybiztosi minőségben sem.

A megvádolt Bosnyakovics főszámvevő kijelentette munkatársunk előtt, hogy szívesen veti magát alá bármely vizsgálatnak és hangsúlyozta, hogy a vád teljesen alaptalan. Klčin főjegyző azonban a vádakra vonatkozólag nem volt hajlandó nyilatkozni, csupán annyit jelentett ki, hogy a lemondásáról egyes vádaskapok napvilágot látott hírek nem felelnek meg a valósnak. A vádak, amelyek a tanács kebelén belül merültek fel — mondotta

— a közigazgatási bizottság előtt fognak tisztázódni.

A novisadi városi tanács egyébként szombati ülésen fog a vádakkal foglalkozni és sajtópórt fog indítani a »Vidovdan« ellen.

Megint kísérleteznek a hatóságimészárszékkel

Mint ősszel és tavasszal a nátha, úgy tér vissza időnként Szubotican a hatósági mészárszék gondolata. Valahányszor valami baj van a hentesekkel és a mészárosokkal, a tanács mindannyiszor megnyitja a hatósági mészárszékét, a publikum örvend, reménykedik, hogy most már olcsóbb lesz a hus, a hatósági mészárszék néhány hétig árulja is az olcsó húst, akinek jó összeköttetése van, az kap is belőle. Egy szép napon aztán bezárják a huscsarnokot s ezt követő néhány óra múlva a mészárosok telemelik a husárakat.

Érthető tehát, ha a közönség félve fogadja a hirt, hogy most újra megnyitják a hatósági huscsarnok s olcsóbb lesz a hus, mert tudja, hogy rövid fennállás után ráun a nemes város a mészárosüzletre s a terepen egyedül maradó hivatalos mészárosok és hentesek szabadon emelhetik a husárakat.

Most a piacon áruló husiparosokat akarja Szubotica város megrendszabályozni a hatósági huscsarnok felállításával. A piaci husárusok tudvalevőleg akciót indítottak az ellen a terv ellen, hogy az ő anyagi hozzájárulásukkal építse fel a város a vásárcsarnokot. Az építkezéshez nem hajlandók tőkét adni, csupán arra vállalkoznak, hogy amennyiben a város felépíteti a vásárcsarnokot, akkor ők is bérelnek ott árusítóhelyet. A tanács úgy akarja a husiparosok akcióját leszerelni, hogy nagyszabású huscsarnokot nyit, amelyben nemcsak tisztviselők, hanem a közönség minden része a mai árnál 25—30%-kal olcsóbban kapná a húst.

Azt a tervet, hogy a husárakat, ha rövid időre is leszorítsa a hatóság, a közönség minden esetre szimpátiával fogadja s eltekint attól a szépséghibától, hogy ugyanazon a jogcímen, ahogy hatósági mészárszék nyitnak hatósági cipőszinór és szatingárcsarnokot is lehetne csinálni, ha netán a többi piaci árusok sem lelkesednek azért, hogy a vásárcsarnok építési költségeihez hozzájáruljanak.

A szubotikai gázgyár

volt igazgatójának fegyelmi ügye

A fegyelmi bizottság átteszi az iratokat az államügyészhez

Mint ismeretes, a szubotikai városi mérnöki hivatal 1922-ben megállapította, hogy a gázgyár vezetése körül szabálytalanságok történtek. A városi tanács a mérnöki hivatal jelentése alapján bizottságot küldött ki a gázgyár ügykezelésének megvizsgálására és ezzel egyidejűleg Seereiner Alfonz gázgyári igazgatót felfüggesztette állásától. A felfüggesztett igazgató az esetleges károk megtérítésének biztosítékául 750.000 koronát fizetett be le-tétül a városi pénztárba.

Ebben az ügyben csütörtök délután 3 órakor ült össze a fegyelmi bizottság Pletikoszics András főispán-polgármester elnöke alatt. Mint a fegyelmi bizottság tagjai jelen voltak: Miladinovics Radivoj dr. kir. közjegyző, Orcsics Lázár városi főjegyző, Stipics Károly dr. városi főügyész, Marusics Koszta államügyész, a szubotikai államügyész vezetője, Milkó Izidor dr., Ponovics György kerületi tanfelügyelő, valamint a számvevőség részéről Bénéis és Szárics városi szám-tisztek.

Orcsics Lázár főjegyző referált az ügyről, majd előadta, hogy a

gázgyári igazgató lemondott állásáról és nyugdíjgényéről. A város ennelfogva Seereiner igazgatót lemondottnak tekinti. Ezután **Pletikoszics** András dr. főispán-polgármester a személyesen jelen levő Seereiner Alfonz volt igazgatóhoz intéz kérdéseket az ellene emelt vádpontokról. Az első és legsúlyosabb vádpont a valutavásárlásokra vonatkozik.

Seereiner 400.000 jugoszláv korona értékben magyar, osztrák és cseh koronát vásárolt. A magyar és osztrák korona értéke leromlott s ebből kifolyólag a várost lényegesebb károsodás érte.

Seereiner erre és a többi kisebb vádpontra nézve részletes felvilágosítást adott. Ezután Seereiner eltávozott az ülésről és a bizottság beható vitát folytatott az ügyben. Az ülést este 6 órakor befejezték és pénteken délután 4 órakor folytatták.

A folytatólagos ülés este 7 óráig tartott, amidőn **Pletikoszics** András dr. kihirdette Seereiner előtt a bizottság döntését. Eszerint a fegyelmi bizottság — tekintettel arra, hogy Seereiner lemondott állásáról és nyugdíjgényéről — a fegyelmi írtvet a maga részéről befejezettnek tekintti, azonban a netalán a várost ért károk megállapítása végett az egész ügyet további eljárás és elbírálás végett az államügyészséghez teszi át.

Eskütt bűnvádi följelentést tett Nagyatádi Szabó István ellen Tizennygy különféle bűncselekménnyel vádolja

Budapestről jelentik: Pénteken délelőtt a büntetőtörvényszék második emeletének folyosóján, a mely a vádtanácsához vezet, két fogházor kíséretében megjelent **Eskütt Lajos**. Eskütt hatalmas aktacsomagot vitt hóna alatt és sietett a vádtanácsához, ahol dr. Kiss István elnököt kereste. Esküttnél **Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter, Zeőke Antal volt nemzetgyűlési képviselő és társai ellen tett följelentés aktái voltak.**

Eskütt ugyanis bűnvádi följelentést tett nagyatádi Szabó István, továbbá Zeőke Antal és többek ellen a következő címeken: **közokirathamisítás, magánokirathamisítás, megvesztegetés, megvesztegetésre való felbujtás, hamis tanulás, hamis tanulásra való felbujtás, bűnpártolás, hamis vádemelés, a hamis vádemelésre való felbujtás, zsarolás, rágalmozás, hivatalos hatalommal való visszaélés, aktalapítás és aktaeltüntetés.**

A német gyarmatok visszaadását ajánlja a szakértő-bizottság

Franciaország hajlandó engedményre Németországgal szemben

Párisból jelentik: Politikai körökben nagy feltűnést keltett Poincaré-nak még lemondása előtt a szenátusban a szakértő bizottságokról tett nyilatkozata, amelyben a miniszterelnök kijelentette, hogy a jóvátétel kérdésében kedvező jelek mellett döntő események állnak kiűszöbön.

A **Daily Telegraph** rendszerint jól értesült tudósítója Párisból jelent lapjának, hogy Franciaország hajlandó engedékenységre Németországgal szemben. Kész megszüntetni a vámpárt Németország megszállt és meg nem szállt részei között, feltéve, hogy Németország elfogadja az új jóvátételi tervet. Franciaország kész a gazdasági ellenőrzés enyhítésére és két évi moratórium engedélyezésére. A szakértői albizottság csak 10-ike körül tesz jelentést a jóvátételi bizottságban.

Az **Intransigeant** azt írja, hogy a szakértő bizottság egyik tagjától, akit érthető okokból nem nevezhet meg, arról értesült, hogy néhány szakértő azt ajánlotta, hogy Német-

országnak adják vissza gyarmatait, akár egészben, akár részben, hogy ily módon adjanak neki lehetőséget költségvetése egyensúlyba hozatalára. Azt az elvet, hogy a rendes költségvetési javaslat egyensúlyáról Németország magának kell gondoskodnia általánosságban elismerik a szakértők.

Még nincs vége a londoni dokk-sztrájkoknak

A munkások újabb követelésekkel léptek fel

Tegnap éjszaka érkezett jelentés arról számol be, hogy a londoni dokkmunkások sztrájkja véget ért. A mai londoni táviratokból kiderül, hogy a sztrájk megszűnéséről küldött jelentés még korai.

Az alsóház ülésén Ramsay MacDonald miniszterelnök kijelentette, hogy minden reménye megvan arra, hogy a hajósvállalatok megbízottai és a dokkmunkások szakszervezetének vezetői még estére békét kötnek, amennyiben a sztrájkoló kikötőmunkások el fogják fogadni a szerdai tárgyalásokon létrejött elvi megállapodást és akkor pénteken már részben megindulhat a munka s meg lehet kezdeni a külföldre szóló és a tengerentuli postaszállítványok berakását. A kormány az élelmezés biztosítás céljából többféle intézkedésről gondoskodott, amelyeket be akart jelenteni a törvényhozásnak, most azonban a szerencsés fordulat következtében rendkívüli intézkedésekre nincs szükség, tehát a kormány elejti javaslatait.

A miniszterelnök ez a reménykedése aligha fog valóra válni. A sztrájkoló dokkmunkások egyik vezetője egy gyűlésen azzal tüzelt, hogy nyolc nap múlva a munkaadók által felmondott egységes bérszerződés amugy is le fog járni és ha addig nem sikerül a dokkmunkások jogos követelése alapján új szerződést kötni, akkor

kikerülhetetlen lesz az óriási

bérharc, amelyhez hasonlót Anlia még nem élt meg.

A kikötőmunkások szakszervezetének vezetői és a sztrájkoló dokkmunkások delegátusai tegnap este órákosszat tárgyaltak arról a kompromisszumról, amely Henderson miniszter elnöklete alatt a csütörtökre forduló éjszaka tartott tárgyaláson létrejött a munkaadókkal, de nem sikerült megegyezniük.

A londoni, dél-angliai és walesi kikötőmunkások hajlandók a szakszervezet vezetősége által ajánlott elvi megállapodást elfogadni, az észak-angliai és skóciai kikötőmunkások delegátusai ellenben nem és fel vannak habozva a szakszervezeti vezetőség ellen, amelyet azzal vádolnak, hogy nem használta ki a kedvező alkalmat a munkásokra nézve, mikor messzebbmenő engedményeket is el lehetett volna érni.

Ezek a delegátusok felhozták, hogy a napi két shillinges béremelés már meghaladott dolog, ezt kezdetben követelték a kikötőmunkások, a hajózási vállalatok azonban kerekén elutasították és sztrájkba kergették a munkásokat, tehát a régi ajánlat már nem állhat meg s most már 2 és fél shillingnél kevesebb béremeléssel nem érik be.

A tanácskozásokat tegnap nem fejezheték be és mára halasztották a folytatását. A dokkmunkások szakszervezetének vezetősége reméli, hogy mégis létrejön a megegyezés.

Rassay Károly és Ugron Gábor belépnek a Bethlen-kormányba

Fontos átalakulás előtt a magyar belpolitika — Bethlen a mérsékelt ellenzék támogatásával rekonstruálja kormányát

Budapestről jelentik: A legutóbbi magyar politikai események jól informált körök véleménye szerint **jelentős belpolitikai átalakulást fognak rövidesen eredményezni.** A legutóbbi események ugyanis bebizonyították, hogy **Bethlen** István gróf miniszterelnöknek új parlamenti erőkre van szüksége és olyan rekonstruált kabinetre, amely szervesen összefogja a közös nevezőre hozható politikai csoportokat. Eppen az utóbbi napok eseményeiből nyilvánvaló, hogy az **egységes párt nem elég erős bázis a kritikus időben.** El kellett ejteni **Kállay** Tibort, mert a kormánypart radikális agrárcsoportja politikai hatálra ítélte. Meg kellett bukni az **igazságügyminiszternek,** mert az **egységes párt mérsékelt zöme** nem helyeselte a kormányparti ellenzékliséget, amelynek **Nagy** Emil nyílt hirdetője volt. **Vannak ezenkívül tájékozottak tagjai is a kormánypartnak,** ezeket pedig nem jelentenek támogatást annak a miniszterelnöknek, aki a legnyitabb harcban áll **Gömbös** Gyulával és az ébredők elnökeivel. Minden jel arra vall, hogy **Bethlen** miniszterelnök ezeknek a körülményeknek a kényszerítő hatása alatt **előkészíti a parlamenti erők átcsoportosítását és kezd orientálódni a mérsékelt ellenzék felé.**

Ezzel magyarázható, hogy **Bethlen** miniszterelnök napról-napra szorosabbra fűzi kötelekeit a **pártonkívüliekkel,** akik közül elsősorban **Ugron** Gáborra számít. Eppen az utóbbi na-

nyörtelen harcot hirdető szociális-tákkal.

Rassay nem tekinti végcélnek az ellenzékliséget

Rassay Károly már a nemzetgyűlés csütörtöki ülésén fel akart szólni személyes kérdésben, hogy válaszoljon a szociáldemokrata képviselőknek, akik **tükös kormánypartiság** vádjával illették, de felszólalása a pénteki ülés elejére maradt.

— Az elnök napirendi indítványán szerepelt — mondotta — a valorizációs törvényjavaslat, amelynek idehozatalát én magam is **alkotmányellenesnek, törvényellenesnek és helytelennek tartom.** Ha én itt ülök az ellenzéken, nem elégedhetem meg azzal, hogy egy interpellációból eredő válasz felett való szavazással intéztessék el a kormány bizalmi kérdése. Épp ezért, mert ellenzéki vagyok, törekednem kell arra, hogy kifejlődjék a vita és a kritika a javaslat felett, igyekeznem kell az iránt, hogy ez a vita minél előbb megindulhasson. Oda kellett törekednem, hogy a javaslat első helyen szerepeljen a napirenden. Ha nekem ez az álláspontom, amely az egyetlen elfogadható álláspont, jogom van szembehelyezkednem olyan indítványokkal, amely csakis kitolná a kormány felelősségvovonásának kérdését. (Helyeslés a Ház minden oldalán.)

Gaal Gaston: Okos beszéd. (Helyeslés a kormányparton.)

Rassay Károly: Mindamellett a tegnapi szavazásom alkalmából kétségbevonatott ellenzékliségem. Ki kell jelentenem, hogy **nem tekintem végcélnek az ellenzékliséget.** Meg kell állapítanom, hogy úgy a parlamentben, mint azon kívül álló parlamentáris eszközöket kimerítettem e kérdésben és ki is fogom meríteni ezután is. Ahogy én nélkülözni voltam kénytelen a szakszerű bizottsági tanácskozásokon az engem támadó ellenzéki képviselő urak támogatását, úgy a legnagyobb sajnálatomra az **üléseken viszont taktikai kérdések alkalmával őh lesznek kénytelenek nélkülözni az én támogatásomat.** (Taps és zajos helyeslés az egységspárton.)

A mentelmi bizottság két szocialista képviselőt elítélt

A mentelmi bizottság **Reisinger** Ferenc és **Esztergyivos** János szociáldemokrata képviselőket arra ítélte, hogy a tegnapelőtti ülésen elhangzott közbekiáltásaik miatt kövessék meg a nemzetgyűlést. **Esztergyivos**t azonkívül három ülés tartására kizárták a nemzetgyűlésből.

A káplár ur üzletei

Egy cseh katona eladta a komáromi fegyvergyár berendezéseit

A korrupció — akármit is beszélnek — nem hazai jelenég, hanem idegen földben is megterem. Az egyik cseh lap, — a **Pravo Lidu** — most például leleplezi, hogy a komáromi löszergyár teljes berendezését elsínkófták. A nagyarányu panamát ezuttal egy közönséges káplár követte el, ami azt bizonyítja, hogy a köztársaság az igazi-demokrácia hazája, ott a káplár is lophat.

A komáromi löszergyárt a magyarok építették s az építkezést kevéssel az összeomlás előtt fejezték be. A legmodernebb berendezéssel ellátott gyár a cseh köztársaság birtokába került és gondnoka egy Moravek nevű volt káplár lett. Moravek koldus szegényen került Komáromba s ma dusgazdag ember, viszont a gyár értékes berendezéséből semmi sincs már meg, azt Moravek három kereskedő közvetítésével apránként eladogatta sőt eladta a gyárban elhelyezett kasszát, varógépet és a kémény tégláit s a falba beszorult villanyvezetékét is.

A **Pravo Lidu,** amely az érdekes leleplezést közli, nem ad hírt arról, hogy az ügyes káplárt letartóztatták-e.

CIRKUSZ

●●●

Magasabb Potya-tan

Látogatóm nyomban a tárgyra tért:

— Ön irta tegnapelőtt azt a humor-
reszket a potyázásról, mint olyanról? —
kérdezte tőlem talpraesetten.

— Nem.

— Mindjárt gondoltam, — jelentette
ki — nagyon mulatságos kiroki volt.

Elhatároztam, hogy leöntöm benzinnel
és meggyujtom. Nem szeretem tud-
niillik, ha frocliznak. Szerencséjére
megsejtette, mit tervezek és kimagya-
rázta szavait:

— Mulatságos irás volt, — mondotta
— de teljesen tájékozatlan. A legna-
gyobb mértékben téves felfogás, hogy
a mai világban megszűnt a potya lehe-
tősége és csak csuszkálni meg parío-
möt szagolni lehet potyán. Ha van most két
órányi ideje, kísérjen el, megmutatom ön-
nek, hogyan lehet bármelyik trafikban
száz cigarettát kapni potyán, hogyan
lehet potyán megvacsorázni és egyúttal
még jótékonyan is lenni... természet-
esen szintén potyán... sőt potyán
kocsikázni bérkocsiban, de úgy, hogy
a legjobb akarattal se fizethesse ki az
ember a kocsisnak a taksát. Szóval
szemléltető oktatásban fogom részese-
teni a magasabb potya-tanból.

— Gyerünk, — szoltam habozás nél-
kül.

100 Jadran

A főtrafik előtt a Nagy Potyka — ne-
vezzük így — száz dinárt kért két per-
ce. Megtagadtam hozzájárulásomat a
zálogjogok felfüggesztéséhez és a lóvá-
tételi kölcsön folyósításához.

— Ugy én is tudok potya-cigarettá-
kat szerezni, — mondottam — ha más
kifizeti.

A Nagy Potyka fölényesen leintett.
— Csak nem gondolja, hogy ilyen pri-
mitív eljárásról folyamodom.

Elszégyeltem magam és kivettem
tárcámból a bankjegyet, de óvatosság-
ból nem adtam oda; vártam, hogy mire
készül.

— Menjen be és vegyen száz Jadran-
t. Csodálkoztam, hogy a bekonferált
potyázás így kezdődik, de a jeles fia-
talember kijelentette, hogy ne okoskod-
jak annyit, a pénz vissza fogjuk kapni.
Kabalából rá is irta mindjárt a százdi-
náros szelére apró betűkkel: »Apád,
anyád ide jöjjen.«

Megvettem a cigarettákat, a Nagy
Potyka kint várt ezalatt az uccán. Ami-
kor kijöttem a trafikból, felbontotta a
skatulyát és rágyujtottunk. Szóltanul
sétáltunk egymás mellett, amíg égtünk,
azután barátom visszakormányozott a
trafikhoz és ezuttal ő ment be.

A nyitott ajtón keresztül lestem, mi
fog történni?

Tizennyolc darab ötven parás bélye-
get vásárolt s azután a kasszánaál tíz-
dinárossal fizetett. Amikor a kisasszony
odatolta elé a visszajáró egy dinárt, a
Nagy Potyka méltatlankodni kezdett:

— Még kilencven dinárt kapok.

— Tíz dinárossal tetszett fizetni, —
tillakozott a pénztárosnő zavartan.

— Ugyan kérem, — jelentette ki erre
emelt hangon — egy száz dinárost ad-
tam oda.

A jelenet kezdett kinos lenni. A ve-
vők odafigyeltek. A nagytrafik tulajdo-
nosa a pénztárhoz sietett:

— Valami baj van!

A Nagy Potyka fölényesen mosolyog-
va közölte a főnökkel:

— Egy kis tévedés... a kisasszony
kételkedik benne, hogy százdinárossal
fizettem...

A trafikos ránéz a kisasszonyra. A
kisasszony kotorászni kezd a százdiná-
rosok között. Nagy Potyka pedig a leg-
nagyobb lelki nyugalommal fejezi be a
mondatot:

— ...pedig véletlenül még azt is tu-
dom, hogy a bankjegyre ráirta valaki:
»Apád, anyád ide jöjjen.«

A főnök gyorsan átvizsgálja a kas-
zában található százdinárosokat. Meg-

találja a jelzett bankjegyet. Nagy bo-
csánatkérések.

A Nagy Potyka kilencvenegy dinár-
ral és kilenc dinár ára bélyeggel jött
ki a trafikból.

A vacsora

A Beograd-szálló étterme előtt a po-
tya-tanár így szolt hozzám:

— Menjen be, mindjárt megyek én is.

Tíz perc múlva beállított három gye-
rekkel és leült a szomszéd asztalhoz. A
gyerekek papának szoltították, viszont
egyáltalán nem hasonlítottak rá, való-
színűleg ezekhez is potyán jutott; ami
egyébként a legjobb családokban is elő-
fordul.

Vacsorát rendelt és mind a négyen
derekasan hozzáltak. A gyerekei úgy
ettek, mint az éhes farkasok. A papa
beszopott egy üveg rizlingit is, azután
hangosan így szolt a legidősebb cse-
metéhez:

— Mindjárt visszajövök, meg ne hall-
jam a főúr bácsitól, hogy rosszkodtat-
ok.

A főúr bácsi tréfás grimaszt vágott a
gyerekekre és fölsegítette a kabátot a
Nagy Potykára.

...Eltelt husz perc, eltelt egy óra,
eltelt két óra, végre a főúr odament a
gyerekekhez:

— Hova ment a papa?

— Nem tudjuk, — hangozott a válasz.

— Hogy hívják a papát?

— Nem tudjuk.

— Nem vagytok a gyerekei?

— Nem kéremszépen, — szepegett a
legnagyobb — az uccán kérdezte tő-
lünk, akarunk-e jól vacsorázni. Azt mond-

ta, hogy győjjünk vele és szóltsuk pa-
pának...

A kocsi

Kint az uccán, amikor hazafelé bak-
tattam, karonfogott a Nagy Potyka:

— Csak nem fog gyalog hazamenni?
Odafütyült egy kétfogatut.

— Hova megyünk? — kérdezte, ami-
kor elhelyezkedtünk az ülésen.

— Zentai-ut 124. — diletáltam be a
címet a főrköly-szagu kocsisnak.

...Amikor megálltunk a ház előtt és
kiszálltunk a kocsiból, a Nagy Potyka
kotorászni kezdett pénztárcájában, az-
után felszolt a bakra:

— Adjon csak ide egy szál gyufát
bácsi. Eljetttem a kocsiban egy ezer-
dinárost.

A kocsis hátranézett, megsuhogtatta
ostorát és utólérhetetlen göggel utasi-
totta lovait:

— Gyü!

Hogy őszinte legyek, a Nagy Potyka
nem is próbálta meg utólni. Derülten
zsebrevágta üres pénztárcáját és barát-
ságosan integetve a messze távolban
robogó fiakker után filozofálni kezdett:

— A felsőbb hatalmak nem akarták,
hogy ezuttal inkorrekttséget kövessék el
és az volt a sors rendelése, hogy a ko-
csis kövessék el helyettem. Meg akart
károsítani ezer dinárral, azt hiszem tel-
jesen méltányos, hogy ő károsodjék
negyvennel...

*

Igy jutott a Nagy Potyka potya-ciga-
rettához, potya-vacsorához és potya-
fuvarhoz.

És így jutottam én egy potya-humo-
reszkhez.

SKIZ

A magyar fajvédők kikapcsolják a zsidókérdést a politikai harcból

Ellenzéki blokk a Bethlen-kormány megbuktatására

Budapestről jelentik: A magyar
ellenzéki pártok pénteken délelőtt a
parlament fogadószobájában közös
értekezletet tartott Rakovszky Ist-
ván elnöklésével. Az értekezleten
valamennyi ellenzéki képviselő meg-
jelent, Rassay Károly, Ugron Gábor
és Bárczy István kivételével, ami is-
mét megerősíti azt a kombinációt,
hogy ez a három politikus résztvesz
Bethlen rekonstruálandó kormányá-
ban. Az értekezleten valamennyi
parlamentári frakció résztvett, köztük
a fajvédők és szociáldemokraták is.
Az ellenzéki értekezleten megállá-
podtak abban, hogy valamennyi gaz-
dasági, pénzügyi és szociális kérdés-
ben közös fronton fognak harcolni.
A sikeresebb harc érdekében vita-
rendező bizottságot küldenek ki Szi-
lady Lajos vezetésével. Az együtt-
működésre nézve véglegesen a párt-

értekezleteken döntenek.

Az értekezleten Kiss Menyhért a
fajvédők nevében kijelentette, hogy
a fajvédők egyelőre kikapcsolták po-
litikájukból a zsidókérdést, hogy ez-
által is elősegítsék az ellenzéki pár-
tok együttes állásfoglalását a kor-
mánnyal szemben.

Ezzel szemben Ulain Ferenc dr.
újságírók előtt kijelentette, hogy a
zsidókérdés kikapcsolásáról szó sem
lehet, mert a fajvédők ezáltal elve-
szítik a létjogosultságukat, legiel-
jebb csak arról lehet szó, hogy az
ellenzéki pártok taktikai okokból,
vagyis a kormány megbuktatása ér-
dekében ne élezzenek ki bizonyos
kérdéseket.

Az ellenzék erőyes megmozdulása
és szövetkezése a kormánypárt kö-
rében nagy izgalmat kelt.

Szubotica város színházi koncessziót kér

Városi kezelésbe akarják venni a színházat — Magyar és szerb
előadásokat terveznek

Szubotica város tanácsa legköze-
lebb érdekes tervvel foglalkozik. Ar-
ról van szó, hogy amennyiben a ki-
szélesített tanácsban képviselt párto-
kat meg lehet nyerni ennek a gondo-
latnak, Szubotica város színházi kon-
cessziót kér a minisztériumtól s vá-
rosi kezelésben tartja fenn egy a
magyar, mint a szerb színházat.

A terv szerint a magyar és a szerb
szintársulatnak közös igazgatója
volna, aki városi alkalmazott lenne.
A társulatnak azok a tagjai, akik
mindkét nyelvet beszélnek, játszaná-
nak a szerb és a magyar darabokban
is, közös volna a karszemélyzet s
természetesen a zenekar is. Hogy ne
kelljen tulnag társulatot foglalkoz-
tatni, gyakorta hívnának meg ven-
dég művészeket s kieszközölnék,
hogy Magyarországról is jöhessenek
vendégszereplők.

A színház anyagi ügyeinek intézé-
sét s a művészeti vezetés feletti el-
lenőrzést egy bizottságra ruháznák,
amelynek tagjai volnának a kineve-

zendő szinagazgatón kívül a helyet-
tes polgármester, mint a kulturális
ügyek intézője, a zeneiskolai igaz-
gató, a főszámvevő és a főmérnök.

Eddig a terv, amelyről meg kell
állapítani, hogy érdekes vállalkozás,
de meg kell állapítani azt is, hogy
nagy átalakulásnak kellene végbe-
menni a kiszélesített tanács tagjainak
gondolkodásában, hogy ehhez a
tervhez hozzájáruljanak s elfogad-
ják azt, hogy egy, sőt két szintár-
sulat fentartásával együttjáró defi-
citet a város közönsége viselje.

Már több ízben próbálkoztak vidé-
ki városok azzal, hogy a színházu-
kat házikézelésbe vegyék s a terv
mindig fiaskóval végződött. A város
még akkor is ráfizet a színházra, ha
az magánkezelésben fényes üzlet.
Aminthogy közismert az is, hogy az
állami színházak is állandóan defi-
cittel dolgoznak.

Mindentől eltekintve a deficit réme
az, ami a városi kezelésbe veendő
színház tervét meggyújtja. Ha a vá-

ros házán komolyan akarják azt,
hogy magyar színlelőadások is le-
gyenek, hassanak oda, hogy a hoz-
záértő vállalkozó kapjon engedélyt.

Csantavért és Horgost

a subotica járásbírószághoz csatolják

Miért késik Pletikoszics főispán
közjegyzői kinevezése?

Pletikoszics András dr. subotica
főispán-polgármester topolai köz-
jegyzővé való kinevezése egyre ké-
sík, bár legutóbb már az igazság-
ügyminisztériumban is kijelentették,
hogy a kinevezés aláírása már egy-
két napon belül megtörténik. A kine-
vezés halogatása okáról most arról
értesülünk, hogy az a Bácskában kü-
szöbön álló igazságügyi intézkedé-
sekkel van összefüggésben.

Az igazságügyminisztériumban
ugyanis azzal a tervvel foglalkoz-
nak, hogy Csantavért és Horgost a
subotica járásbírószághoz csatolják.
Csantavér eddig a topolai járásbíró-
ság hatáskörébe tartozott, míg Hor-
gos, amely azelőtt a szegedi járás-
bírószághoz tartozott, csak ideigle-
sen volt a szentai járásbírószághoz
csatolva. A csantavéri járásnak a
subotica járásbírószághoz való csa-
tolását azért tartják szükségesnek,
mert egyrészt Csantavér fekvésénél
fogva is közelebb esik Szubotichoz,
másrészt pedig a topolai járásbíró-
ságon oly csekély a bírói létszám,
hogy nem győzik a munkát.

Ezzel van összefüggésben a köz-
jegyzők ilyen irányu mozgalma is,
mert amíg Szubotichán három köz-
jegyző van, addig Topolán a most
kinevezendő közjegyző elég munkát
talál Csantavér átcsatolása után is.
Éppen ezért akarja az igazságügy-
minisztérium előbb végrehajtani az
új rendezést és csak ezután kerülne
sor Pletikoszics András dr. főispán
topolyai közjegyzői kinevezésére.

Subotica város

új építkezései

Tavasszal megkezdik a színház-
a közbiztonsági és az új tűzvédelmi
laktanya építését

A munkás- és tisztviselőlakások
építése ügyében szerdán este meg-
történt értekezleten Pletikoszics An-
drás dr. főispán-polgármester kijelen-
tette, hogy a munkanélküliséget eny-
híteni fogják azok az építkezések,
amelyeket a város a legközelebbi
időkre nézve tervbe vett. E tervek
szerint rövid időn belül sor kerül a
közbiztonsági laktanya, a városi színház és egy
új tűzvédelmi laktanya felépítésére.

A főispán által említett építkezések
egyrésztével már régebbi idő óta fog-
lalkoznak. Most azonban a városi
tanács meg akarja alátámasztani a régi
terveket. Szubotica városnak ugyan-
is még rendelkezésére áll a Palics-
Csávoly-i út mentén 2800 hold olyan
földje, amit eddig nem foglaltak le
az agrárreform céljára és ezen a te-
rületen — valamint a föld egyrészt-
nek a jövedelméből — akarja most
a városi tanács az új építkezéseket
eszközölni.

A városi főmérnöki hivatalban
már készen fekvő tervek szerint a
Palics-Csávoly-i út mentén építik
fel az új városi közbiztonsági laktanya-
t. Ezen a területen akarják felépíteni az új
tűzvédelmi laktanyát is. A városi ta-
nács az elmúlt hetekben már felter-
jesztést intézett egy a bellügy, mint
a hadügyminisztériumhoz az építke-
zés ügyében és mind a két miniszte-
riumból a napokban várják már a ki-
küldöttüket.

A miniszteri kiküldöttek helyszíni
szemléje és az illetékes miniszte-
riumoknak a tervekhez való hozzá-
járulása után a város még a tavasz-
szal meg akarja kezdeni egy a tűzör-
laktanya, mint a közbiztonsági építke-
sét. Az eddigi tervek szerint hamar-
osan megkezdik a városi színház
építését is.

Peidl Gyula

visszaérkezett Budapestre

A szociáldemokrata-párt vezére megvan elégedve londoni útja eredményével

Budapestről jelentik: Peidl Gyula londoni útjáról csütörtök este a bécsi gyorsvonattal váratlanul megérkezett Budapestre. Megérkezéséről előzetesen senki nem tudott, még a szociáldemokrata párt sem, egyedül a budapesti rendőrség szerzett tudomást hazaérkezésének időpontjáról és mint a rendőri jelentés mondja: hogy Peidlt az esetleges inzultusoktól megvédelmezze, negyven rendőrt, két rendőrtisztet és nyolc politikai detektívet küldött ki a keleti pályaudvarra. Peidl Gyula, amikor kiszállt a gyorsvonatból, meglepődve nézte a nagy rendőri készültséget és mosolyogva vette tudomásul a rendőrség előzékeny gondoskodását. Londoni útjával kapcsolatban a következőket mondotta a pályaudvaron rá várakozó újságíróknak:

— Sajnos, tartalmasabb felvilágosítást a mai nap folyamán egyáltalán nem adhatok londoni utam részleteiről. Kötelességem elsősorban pártomnak beszámolni az elért eredményről s addig, amíg pártomnak részletes felvilágosítással nem szolgáltam, sajnálatomra, nem tehetek semmiféle nyilatkozatot. Legfeljebb azt a szükségeset, de kellemes választ adhatom: hogy utam eredményével én — meg vagyok elégedve.

— Hazafelé Bécsig Garami Ernővel együtt utaztam, nagyon kellemesen. Vámbéry Rusztem professzor Zürichben maradt tőlünk, úgy, hogy ő csak néhány nap múlva tér haza.

— A parlament pénteki ülésén még nem vehetek részt, mert pártom részletes informálásom igénybe veszi minden időmet.

Peidl a pályaudvarról a lakására hajtatott, ahol még aznap este felkeresték a szociáldemokrata párt vezetők.

Szállítási csalásokat

követett el egy szubotical exportőr Hamis sulybevallással szállított árut Ausztriába

A szubotical vasutigazgatóság a rendőrséggel együtt már hosszabb idő óta nagyszabású szállítási csalás után nyomoz, amelynek során több száz ezer dinárral károsították meg a jugoszláv államvasutakat.

Már régebben feltűnt a szubotical vasutigazgatóság ellenőrző osztályán, hogy Ungerleider Simon szubotical kereskedő, aki baromfit és tojást exportál külföldre, legnagyobb mértékben Bécsbe, csak kisebb küldeményeket ad fel, amelynek sulya 20—25 métermázsát tesz ki. Ez a szállítási mód gyanús volt, mert a részlet-küldemények fuvardíjára nyíltan sokkal drágább, mint a teljes vagonrakományoké és így a reális kereskedelmi életben a szállítók nem is adtak fel a külföldre egész vagonnál kevesebb árut. A gyanu alapján figyelni kezdték Ungerleider küldeményeit és megállapították, hogy a küldemények tényleges mennyisége teljes vagonrakományt tesz ki, azonban a fuvarlevélre a sulyt csak harmad-negyedrészét vezették rá és a fuvardíjat is csak ennyi után számították. Ilyen módon minden küldeményt 15—20.000 dinárral kevesebb volt a szállítási díja, amely különbözetből Ungerleider magas jutalomban részesítette azokat a vasúti alkalmazottakat, akik a csalásnál segítségére voltak. Miután ilyen módon a fuvarlevél alapján a számot is lényegesen olcsóbban összegben szabták ki, az államkincstár károsítása kétszeres.

Ungerleidernek különböző visszaélései miatt már több ízben kellenetlenségei támadtak az itteni hatóságokkal. Gyanús manipuláció miatt

a szubotical rendőrség Ungerleider Simont — aki osztrák állampolgár — ki akarta utasítani az ország területéről, azonban a belügyminisztérium a kiutasítást a bécsi osztrák követség közbenjárására megsemmisítette. Decemberben a pénzügyminisztérium valutakihágás miatt száz ezer dinár pénzbírságra ítélte, a szubotical pénzügyigazgatóság botránya alkalmával. Kapetanovics megvesztegetési afférjával kapcsolatban pedig le is tartóztatták. Az eddigi vizsgálataiknál azonban sokkal nagyobb szabású a most felfedezett

szállítási csalás, amelyre nézve azonban a nyomozás még nem nyert befejezést.

A nyomozás eddigi megállapításai alapján a szubotical rendőrség letartóztatta Moser Gyulát, Ungerleider szubotical üzletvezetőjét és egy vasúti tisztviselőt, akinek segítségével a csalásokat elkövették.

A család részleteiről a vasutigazgatóság és a rendőrség egyelőre nem ad bővebb felvilágosítást, azonban amnyit máris bizonyos, hogy ez ügyben a legközelebbi napokban még újabb letartóztatások várhatók.

Poincaré lemondott

A szenátus csak 16 szótöbbséggel szavazott bizalmat a miniszterelnöknek

A francia szenátus csütörtöki ülésén Poincaré miniszterelnök bejelentette, hogy továbbra is állja eddigi politikájának következményeit és a felelősséget. Tiltakozott az ellen a feltevés ellen, hogy belpolitikai ügyből kifolyóan meg akar bukni, hogy ezzel a külpolitikai ódiomot is elháríthassa magáról és várja a legelső alkalmat, hogy belpolitikai kérdésben lezavazzák.

Csütörtökön délelőtt hangzott el Poincarénak ez a kijelentése, csütörtökön este pedig Poincaré bejelentette pártjának lemondását, mert a szenátus egy belpolitikai ügyben nem szavazott elegendő többséggel bizalmat a kormányra. A járási választásokra való visszatérés kérdéséről tárgyalta a szenátus és Poincaré ez alkalommal felvetette a bizalmi kérdést. A szenátus 150 szavazattal 134 ellenében bizalmat szavazott a kormányra. Poincaré a nehéz győzelemmel nem volt megelégedve és bár többséget kapott es belpolitikai kérdésben érte a kudarcszámba menő tizenhat többségű bizalmi szavazatot — a szavazás után összehívta a jobboldali pártok vezetőit, akik előtt kijelentette, hogy a jobboldal lanyha támogatása mellett nem hajlandó tovább a kormány élén maradni.

Pénteken délelőtt Poincaré bejelentette Millerand elnöknek, hogy a szenátusban nyert kis többség mellett nem tud tovább kormányozni és felajánlotta lemondását. Bizonyosra veszik, hogy Millerand a

lemondást elfogadja.

Poincaré bukására a közvetlen okot nem a szenátusi szavazás adta meg, hanem az a tény, hogy a francia miniszterelnök a kamarában is már hetek óta érezte pozíciójának gyengülését. Két héttel ezelőtt egy bizalmi szavazás alkalmával a kamarában még kétszáznál is nagyobb többsége volt Poincarénak, míg hétfőn a kamara éjszakai ülésén már csak 315 szavazattal 254 ellenében fogadták el a kormányra egy javaslatát, úgy, hogy többsége már ott is 59-re apadt le. Az utóbbi hetekben pedig nemcsak a baloldali tagjai intéztek heves támadást a francia kormány ellen, hanem a jobboldali royalisták és túlzó nacionalisták, Daudet és Tardieu is élesen támadták a kormány tehetetlen pénzügyi politikáját, amely nem tudja föltartóztatni a frank zuhanását. Hervé lapjában, a Victoire-ban szintén a kormány ellen fordult és támadásában oda konkludált, hogy Franciaországot csak Clemenceau diktatúrája mentheti meg a bekövetkező gazdasági katasztrófától.

Azt, hogy valóban Clemenceau következik-e Poincaré után, vagy a józanabb, konszolidációs európai politikát hirdető kormányzat kerül-e felszínre, még nem lehet tudni. De az sincs kizárva, hogy újból Poincaré marad uralmon, hogy az áprilisban esedékes francia választásokat a jóvátétel kiméletlen követelésének jelszavával ő irányíthassa.

A Club-kávéházi gyilkos a törvényszék előtt

Hetedmagával megvert egy rendőrt

Budapestről jelentik: A törvényszék pénteken tárgyalta Ily Lászlónak, a Club-kávéházi gyilkosnak újabb bűnpörét. Az ügyészség hatósági közeg elleni erőszak címén emelt vádat Ily László magántisztviselő, Szőke Elemér építész, Gyúsz-tini Elemér magántisztviselő, Soós Dezső magántisztviselő, Nagy Endre fővárosi tisztviselő, ifj. Szőke István kereskedelmi alkalmazott és Timkó László magántisztviselő ellen, akik 1922 szeptember 12-én éjjel két óra után a Baross-uccában levő Deák-kávéházból félig ittas állapotban mentek ki az uccára, ahol zajongtak és zavarták az éjjeli csendet duhajkodásukkal. A Baross-ucca és József-körut sarkán Bakonyi József rendőrfelügyelőhelyettes csendre intette őket, de a figyelmeztetésre Ilyék tovább lármáztak, sőt Szőke Elemér és Nagy Endre rá is támadt a rendőrfelügyelőhelyettesre. Ilyék parasztnak, kommunistának, zsidóbérencnek nevezték a rendőrt, aki erre a fellépésre igazolásra szólította fel őket.

lotta fel őket.

A duhaj társaság a vádirat szerint megtagadta ezt, sőt megragadták a rendőrt gallérijánál fogva, ide-oda ráncigálták és megverték. Amikor Bakonyi segítséget kapott, az egész társaságot bevitte a VIII. kerületi kapitányságra.

A pénteki tárgyaláson a vádlottak közül Soós és Timkó nem jelent meg. A bíróság elsőnek Ily Lászlót halgatta ki. Személyi adatainak kikérdezése során kiderült, hogy Ily tizenháromévi fegyházra volt már ítélve gyilkosság és lázadás miatt, de 1922-ben közkegyelemben részesült.

Ily László kijelentette, hogy nem érzí magát bűnösnek. Előadása szerint a rendőr durván rájuk támadt. Nagy Endre kikérte magának a rendőr bánásmódját, mire az bekiértte őket a rendőrségre.

A főtárgyalási elnök kérdésére kijelentette, hogy nem szídták a rendőröket.

— Olyan kijelentéseket, — mondotta az amnesztíában részesült gyilkos — hogy zsidóbérenc, én sohasem használtam.

A bíróság a tanúk kihallgatásáig elnapolta a tárgyalást.

Katonatemetés Bitoljban

Magyar katonafiu levele Délszerbiából

A maga egyszerűségében és a népköltészetre emlékeztető közvetlenségében megható levél érkezett hozzánk a messzi délszerbiai hegyek közül. Egy Tisza-vidéki magyar gyerek, aki a bitolji garnizonban tölti katonai idejét, jámbor rigmusokban adja tudtára az itthoniaknak, hogy redov Bózsó György, a bitolji 46. P. puk I. cseta I. batalionjának közkatonája e hó 16-án meghalt. A temetést a következő kegyeletos sorokban írja le a korán elhunyt fiatal katona kenyerospajtása:

Készül a prvi cseta, pucolja bakanacsát mert az utolsó utra kíséri bajtársát. Mindenki fogja a saját puskáját, nagybusan lemegy a kaszárnya udvarba várja a parancsot az indulásóra. Jönnek már a tisztok és a trombitások. Most egy podparucsnik adja a komandot: Mirno! Vojnerodove na deszna. Napret mars! Elindul a cseta lassan lépdelve a bolnica felé és oda érnek egy kis kápolna elé. Biborral befonva közepén a ravatal, vitéz fekszik rajta. Nincsen ott senki, aki őt siratja. Bemegy a sok baka, nézni utójára, de senkinem ismer a Bócsó arcára. Olyan sovány, sárga nincs neki formája. Most két katona hozza a koporsót, nincsen az befestve, nincsen szent fedele. Most belotették a vitéz katonát és leszegették a fehér koporsóját. Megjött már a kocsi; fel is tették rája egy pap néhány szóval áldást mond most rája. Most Fábrián a trubócs fujja az indulót, elől egy katona viszi a lobogót. Utána Sándor viszi a keresztet, most megindul a cseta a gyászos menetben. Tíz katona elől négy meg az oldalán, vagy hatvan baka még ballag a kocsi hátulján. Hangtalanul mennek, a temetőhöz érnek, a megásott sirhoz egy koporsót tesznek. Most a pap ráadta az utolsó áldást a kapitány elkezdte hantolni a sírját. Nem volt ott rokonság és sirás mert szegény barátunk árván élte világát és idegenbe költözött az örökkévalóságba is....

A jóvátételi bizottság határozata

a magyar zálogjogok felfüggesztéséről

Harding amerikai bankár fogja irányítani a magyar pénzügyeket

Párisból jelentik: A jóvátételi bizottság tegnapi üléséről azt jelentik a francia lapok, hogy miután meghallgatták báró Korányi Frigyes magyar követet, az ugynevezett magyar bizottság javaslata alapján a bizottság egyhangúlag hozta meg a következő határozatot:

1. A jóvátételi bizottság lemond azokról a zálogjogokról, amelyeket Magyarország bizonyos bevételeire foganatosított s megengedi, hogy Magyarország a Népszövetség részéről az ő javára ajánlott újjéépítési kölcsön kamatszolgáltatását biztosíthassa. Ez a fölöadás husz évre szól.

2. Huszévi időtartamra lemond azokról a fizetésekéről, amelyek Magyarországot a trianoni békeszerződés értelmében kötelezik.

A magyar követ tudatta a jóvátételi bizottsággal, hogy miután kormánya részéről fölhatalmazása van rá, a bizottság által hozott határozatot a magyar kormány nevében elfogadja.

Az „Echo de Paris” jelenti, hogy Harding amerikai bankár, a Federal Reserve Board volt elnöke, a Népszövetség a jóvátételi bizottság pénzügyi rendelkezéseinek végrehajtójává, illetőleg ellenőrzőjévé Magyarországot számára kizemelt, felhatalmazást fog kapni, hogy irányítsa és ellenőrizze azoknak a pénzügyi reformoknak megvalósítását, amelyeknek tekintetében a nagyhatalmak megegyezésre jutnak.

Budapesti jelentés szerint a jóvátételi bizottság határozatának hivatalos szövege pénteken már megérkezett Budapestre.

Kiújult a város- és az állam harca a suboticaigimnázium épülete körül

A suboticai főgimnázium tornaterme — mint ismeretes — néhány héttel ezelőtt leégett és a terem értékes felszerelését is csak a legnagyobb nehézségek árán tudták megmenteni a tüzvész-től. A tornaterem a tüzvész óta tető nélkül áll és teljesen ki van szolgáltatva az idő viszontagságainak. Az esős időjárás már eddig is sok kárt okozott a tornaterem berendezésében s az épen maradt faszzerkezetben, a padló már korhadni kezd és a csupaszon álló falak is meglazultak. A főgimnázium igazgatósága hetekkel ezelőtt sürgős intézkedést kért a tornaterem felépítésére, eddig azonban még sem az állam, sem a város részéről nem történt intézkedés.

A miniszterium ugyanis a főgimnázium épületére vonatkozólag azon az állásponton van, hogy az épület a város tulajdona és így a város tartozik annak gondját viselni. Ezt az álláspontot már régebben is érvényesítette a közoktatásügyi miniszterium, amikor a gimnázium renoválásáról volt szó.

A város azonban ragaszkodik ahhoz, hogy a tornaterem építési költségeit a miniszterium köteles fedezni, mert az iskolát államosították és így az iskola-épület karbantartásáról is az államnak kell gondoskodnia.

A város most ismét a miniszteriumhoz fog fordulni a tornaterem felépítése ügyében és kérni fogja, hogy haladéktalanul intézkedjék az építés megkezdése iránt, mert máskülönben a megmaradt épületrész teljesen tönkremegy.

HIREK

Magyar dalversenyeiket

Leikes magyar dalárdista veti fel hozzászólás küldőit leveleiben azt a tervet, hogy a Vajdaság magyar dalegyleteinek közreműködésével valamelyik vajdasági városban magyar dalversenyt kellene rendezni.

A terv annyira életrevaló és aktuális, hogy talán nem is kell hivatkoznunk a magyar kultúra, veszendő és fogyó értékeire, amelyeknek megmentése, gazdagítása körül annyi tiszta szándék pusztult már itt el a patápdos, magyar nemtörődömségbe. Az imperiumvidóztás előtt sok magyar dalegylet működött a Vajdaság területén és most is van még itt néhány magyar dalos csoport, amelyet nem tudott elnémitani a kisebbségi letargia. A gondolatot nekik kell elsősorban felkarolni, a tervet nekik kell megalapozni és előkészíteni a magyarság támogatásával, amelynek mint a magyar kultúra kötelező védőjének, ebben a szándékban is együtt kell lennie, ha nem akarja, hogy egyetlen békeje, öröme és hite is elhallódjon. A magyar dalnak vannak nemes tradíciói és ezeket a tradíciókat jól kell utáni, tovább kell fejleszteni a magyar néma, magyar ének régi és lelkes táborának. A terv megvalósításához nincs szükség nagyobb díjazásokra, csak össze kell jönni néhány magyar dalárdistának Szubotica-ról, Szomborból, Szentáról és egyebütt, ahol magyar dalegyletek vannak. Nekünk mindjárt volna is a tervhez egy megszívlelendő javaslatunk. Lányi Ernővel, a magyar dal felejtethetetlen halottjával szemben eddig csak a suboticaiak teljesítették kegyeltes kötelességüket. A magyar dalárdisták, akik legülőbb annyit köszönhetnek Lányi Ernőnek, a dalköltőnek, mint az egyetemes magyar zeneművészet, nem feledkezhetnek meg Lányi Ernőről. A dalverseny, amit először megrendeznének, úgy érezzük, az ő emlékéért szolgálhatna csak. A magyar dalárdisták premijéje csak Lányi-hangverseny lehet.

Örömmel közöljük a magyar dalárdista tervét a magyar nyilvánossággal. Várujuk, hogy a tervből, mikor lesz tett, mikor lesz beteljesülés!...

— Utolsó tárgyalások indultak meg a német jóvátételi szállítások ügyében. Beogradból jelentik: Már két nap óta Beogradban tartózkodik dr. Kunze német külügyi államtitkár, hogy a Berlinben eredménytelenül félbeszakadt tárgyalásokat a természetbeni anyagszállítások újrafelvétele ügyében folytassa. Kunze már érintkezésbe lépett a kormánnyal és Sztójadinovics, valamint Pasics miniszterekkel folytatott megbeszéléseket. A kormány most egy bizottságot nevezett ki, amely három szakértőből áll és elnöke dr. Ribarzs Otokár meghatalmazott miniszter. Ez a bizottság fog tárgyalni a német külügyi államtitkárral. Az első értekezlet hétfőn délután lesz.

— Konferencia lesz a román-jugoszláv határrendezés ügyében. Becekrekről jelentik: Zsombolya, Sztaribéba és Gan átadása, Módos és Párdány átvétele ügyében a napokban összeül a román-jugoszláv határrendező delegáció, hogy az átadás és átvétel végső kérdéseiben megegyezzenek.

— Amerika új nagykövetet küld Rómába. Brüsszelből jelentik: Fleicher itteni amerikai diplomáciai ügyvivő legközelebb megváltja állásától, mert a washingtoni kormány Rómába nevezte ki nagykövetté.

— Seipel közvetít a bécsi banktisztviselők sztrájkjában. Bécsből jelentik: A banktisztviselők sztrájkja ügyében pénteken Seipel kancellár személyesen közvetítést kezdett a bankok és sztrájkoló tisztviselők közt. A tisztviselők szavazás utján fognak dönteni azokról az ajánlatokról, amelyeket a bankok igazgatóságai tettek.

— A szerb-ittibei községi képviselőtestület husz tagja lemondott. Becekrekről jelentik: Szerb-ittibei község képviselőtestületének husz tagja pénteken lemondott. A tömeges lemondás oka az, hogy a képviselőtestület nem a törvényben előírt szavazás utján választották, hanem kinevezték.

— A vajdasági dohánytermelők sérelme. Noviszadról jelentik: A vajdasági dohánytermelők panaszkodnak, hogy a dohánybevéltőhivatalok a beszolgáltatott dohányt silányabb minőségűnek állapítják meg, mint ahogy a dohány beváltási szabályzat előírja. Ezáltal a dohánytermelők súlyos károkat szenvednek. Csütörtökön egy küldöttség járt Beogradban, ahol dr. Neuner Vilmos képviselő vezetésével megjelent a dohánymonopólium igazgatóságánál és előterjesztette a sérelmeket. A dohány monopólium igazgatósága megígérte, hogy bizottságot küld ki a dohánybevéltő hivatalok működésének ellenőrzésére.

— Egy suboticai fiú üzenete az afrikai idegen légióból. Ma levelet hozott a posta a messzi Afrikából. Ezuton üdvözlök hozzátartozóikat az algiriai idegen légióban szolgáló következő magyarok: Szabó Gusztáv (Budapest), Matkovics József (Komárom), Fischer Árpád (Szubotica), Takács Pál, Biber Aladár (Nagyvárad), Kovács József, Mészáros István (Karánsébes). Címük: 1. Regement—Etranger C. I. 1. Ain-El-Hadjar. Algerie—Afrique du Nord.

— Az utlevélhamisítókat átkisérték az ügyészségre. A subotica rendőrség pénteken befejezte a nyomozást az utlevélpanama ügyében. A letartóztatott Rudics Jánost, Szádeczki Istvánt és Radasics Frányót pénteken délután átkisérték a subotica ügyészség fogházába.

— Operett-Femutató Adán. Az adai műkedvelők február 24-én az Othon-szállóba színháztermében táncal egybekötött műkedvelő előadást rendeznek a római katolikus templomharangok javára, amely alkalommal Piller György »Drága kedvesem« című eredeti operettjét mutatják be. A főszerepet a sezzró játssza. Az előadás iránt nagy az érdeklődés.

— Tízmillió lopás a budapesti Zsiróban. Budapestről jelentik. Csütörtök délelőtt a Zsiró és Pénztár-egylet II. emeleti pénztárhelyiségében Vass László banktisztviselő a Magyar Amerikai Bank részére egymilliárd koronát vett fel. 600 millió koronát már felvett és a kötegeltszázeczeket újságpapírosba csomagolva, több csomagot a kabátja zsebébe tett. A teremben nagy volt a tolongás, s az egyik csomagot tízmillió koronával kilopták a zsebéből. A rendőrség megindította a nyomozást. A Zsiró tisztviselői azt vallották, hogy a pénztárhelyiségben pénztárnapokon állandóan lopások történnek.

— Egy láda pezsgő története. Karakasevics Milán subotica kereskedelmi ügynök néhány napig távol volt a városból s egyik hitelezője, akivel elszámolási viszonyban volt, azt a hirt korpoltálta, hogy tőle egy láda pezsgőnek az árát jogosulatlanul vette fel. Karakasevics ma visszatért, fölment a rendőrségre, ahol megállapították, hogy semmiféle büntetendő cselekményt nem követett el s eljárás nem is indítottak ellene.

— Manchesterben járvány az álomkór. Párisi lapok írják, hogy Manchesterben a legutolsó négy napon tízenkét újabb álomkórosat fordult elő. A betegség kezd járványos lenni Manchesterben, február eleje óta 30 esetet állapítottak meg.

— Tettenért betörők. Noviszadról jelentik: Pénteken délelőtt két ismeretlen ember behatolt Jovánovics Péter noviszadi vendéglős lakására és nagymennyiségű holmit szedtek össze. Amikor távozni akartak a lakásból, Jovánovics betoppant. A betörők dulakodni kezdtek a vendéglőssel, majd letépertek és emelkedtek. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Testvérek véres verekedése. Ily című hírre vonatkozólag Andrasits Jánosné annak a közlését kéri, hogy Andrasits Jánost ütötte föbe a fivére, Andrasits Vécó, aki a bátyját a házuk előtt leste s mikor egyik vendégét kikisérte, akkor vágta föbe.

— A szentai városi földiek bérlői a bér elengedését kérik. Szentáról jelentik: A városi földiek bérlői, akiknek bérlési földjeit az agrárreform céljaira elvették, most azzal a kérelemmel fordultak a városi tanácshoz, hogy a további bérösszeget engedje el a város, mert a földeken dobrovoljacok gazdálkodnak.

— Megharapta a veszett kutya. Szentáról jelentik: A szentai csendőrlaktanya előtt Gábor Ilona cselédlányt egy veszett kutya megharapta. Beszállították a noviszadi Pasteur-intézetbe.

— A noviszadi vendéglősök a magas adó ellen. Noviszadról jelentik: A noviszadi kávéosok és vendéglősök küldöttségileg felkeresték dr. Stefanovics Zsarkó polgármestert és elpanaszolták, hogy a magas adók veszélyeztetik egzisztenciájukat. Kérték a polgármestert, hogy tegyen lépéseket a vendéglősök érdekében.

Dr. Horváth József volt budapesti klinikai orvos, rendelőtét Staramoravicán megnyitotta.

— Mulatságok. Február 23-án, szombaton este tartja az ügyvédjeltek subotica szervezete a Bárány szálló teli kertjében első elbállját. Ez a bál az idei farsangi báliszezon legelőkelőbb és legsikerültebb báljának ígérkezik. Jegyek a subotica ügyvédjelteknél kaphatók. — A szombori »Amateur« sportklub 23-án, szombaton nagy álarcos bált rendez a Szloboda-szálló nagytermében. A zenét az osijekai divízió színházi zenekara szolgáltatja. A jelmezesek felvonulása fél 10-kor kezdődik. — A ve-
— Kibecskereki Kaszinótársulat március 1-én kartonestét rendez a Kaszinóban. — Novibecsen a Katolikus Jótékony Nőegylet és az Izraelita Nőegylet együttesen Pokol-bált rendez március 1-én a Royal-szálló termeiben. A pokol díszeit helyi amatőr festők készítik.

TŐZSDE

Noviszadi terménytőzsde, február 22. Változatlan irányzat mellett gyenge forgaom. Buza bácskai 79—80 kg. (2%) 320—325 dinár, bánáti 315—320 dinár. Árpa 305—315 dinár. Tengeri bácskai 235—240 dinár, március—áprilisi 247.50—252.50 dinár, április—májusi 250—255 dinár, május—júniusi 252.50—257.50 dinár. Bab fehér 675—680 dinár. Liszt 0-ás GG. 510—515 dinár, 0-ás G. 505—510 dinár, 2-es 445—450 dinár, 5-ös 390—400 dinár, 6-os 300—310 dinár, 7-es 265—275 dinár. Korpa bácskai 19—195 dinár.

Beograd, február 22. Zárlat: Amsterdam 31—30 Bécs 0.1155—0.1150, Budapest 0.25—0.23, Genf 1387.50—1382.50, London 345.50—344, Newyork 80.25—80, Páris 345—343, Prága 236.50—236, Szolonki 140, Szófia 62—60.50.

Zürich, február 22. Zárlat: Newyork 571.50, London 24.92, Milano 24.95, Prága 16.80, Budapest 0.0160, Beograd 7.25, Bukarest 3.2250, Szófia 4.45, Bécs 0.008120.

Budapest, február 22. A devizaközpont hivatalos árfolyamai: Beograd — Dinár 780—830, Bukarest — Lei 350—370, London 268500—285100, Angol font 269200—285700, Milano 2690—2855, Lira 2710—2875, Newyork 62250—66100, Dollár 62550—66350, Páris 2635—2800, Francia frank 2665—2830, Prága — Szokol 1810—1925, Bécs — Osztrák korona 8750—9290, Napoleon 215600. A fenti árfolyamok nettó értendők. A felár megszűnt.

Értéktőzsde. A tőzsdén nyitáskor újabb áresések voltak, harmincöt-negyven százalékosok, a tőzsdén általános volt a tájékozatlanság és bizalmatlanság. A második félidőben középkurzuson stagnáltak az árfolyamok.

Tőzsdézárlat (ezer koronákban): Bankok: Angol-magy. 128, Bosny. agrár 73, Földhitelbank 700, Hazai 315, Szlavon jelz. 68, Lloyd-bank 21.25, Magyar Hitel 835, Jelzáloghitel 156, Leszámloló 126, Olaszbank 30, Mercur 23.5, Osztrák Hitel 279, Keresk. bank 1820. Takarékpénztárak: Belvárosi 47, Egyes. föv. 260, Ált. takarékpénztár 285, Pest hazai 5600. Biztosítók: I. Magy. Bizt. 10500, Fonciére 330, Jég 250. Malmok: Back-malom 80, Borsod-miskolci 163, Concordia 62, I. bpesti gm. 145, Gizella 64, Hungária 135, Királymalom 46. Bányák és téglagyárak: Beocsini 1505, Borsodi 210, Szentlőrinci 125, Cement 135, Szászvári 525, Kohó 1500, István-tégla 70, Kőb. gözt. 425, Magnezit 3800, Aszfalt 75, Ált. közsébk. 3850, Salgó 855, Ujlaki 300, Urikányi 1200. Nyomdák: Athenaeum 260, Globus 62, Kunossy 27, Pallas 66, Vasútvégek és gépgyárak: Coburg 75, Gróf Csáky 27, Gazd. gép 200, Fegyver 1600, Frankl 180, Ganz Dan. 5000, Ganz vill. 2325, Hofherr 210, Kistarcsai 74, Láng 170, Lipták 19, Ált. gépgy. 55, Magyar acél 375, Rámamurányi 180, Roessemann 95, Schlick 110, Mérleg 22. Különb. vállalatok: Ált. gázizzó 22, Ált. légszusz 1100, Bárdi 16.5, Baróti 9.5, Bóni 140, Danica 185, Diana 11.5, Dorogi 36, Dégucukor 665, Czinner 13.75, Izzó 840, Horvát cukor v. érc. etacín sűrű cséay etacín 120, Gyapjamosó 81, Papir 50, Fővárosi sör 58, Mitrágya 310, Juta 200, Karton 108, Klein 11, Kéti 55, Klotild 165, Ligetszan 34, Kukor 4000, Östermelő 370, Pamut 330, Szalámi 31, Vasútforg. 370, Mezőh. cukor 410 Interexim 39, Phöbus 49, Star-film 30, Szikra 95, Szg. kend. 550, Telefon 210, Temesi sör 240, Unio színház 27. Fairari vállalatok: Guttman 1325, Hazai fa 210, Honi fa 12, Malomsóky 16, Ofa 740, Szlavónia 125.

Moravetz zeneműkereskedés

Timonra (Temesvár, Reményi)

Világvárosi nívó szakszűlet. Bármilyen zeneműre van szüksége, kérje egy lapon, gyorsan pontosan és a legolcsóbban kapja tőlünk. Jegyzékek ingyen. 989

NYILTTER.

Kalkusz Pálné sz. Poszpischl Matild ugy a maga valamint gyermekei Pál és Ödön nevében szomorú, de az Isten akaratában megnyugvó szívvel jelentik, hogy szeretett férj és legjobb apa

KALKUSZ PÁL

f. hó 22-én d. e. 10 óraker életének 57-ik, boldog házasságának 32-ik évében hosszas betegség és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után az Urban csendesen elhunyt.

Lelke üdvéért az engesztelő szentmiseáldozat folyó hó 25-én d. e. — óraker fog a szent Ferencrendiek templomában az Urnak bemutatni.

Földi maradványai f. hó 24-én d. u. 3 óraker fog a VII., Mióš Ošilić ul. 9. sz. gyászházban a rom kath. eg ház szertartásai szerint be-szenteltetni és az u. n. bajai temetőben csendes nyugalomra tétetni.

Subotica, 1924. február hó 22-én.

Bánata övéinek végtelen, vigasztalónk csakis az Isten!

A megboldogultat siratják: özv. Simon Árpádné szül. Kalkusz Anna, Kalkusz Jozefa férjével, Kalkusz István nejjével, testvérei, sógora és sógornője; Poszpischl József apósa; Poszpischl Páni férjével, Poszpischl József nejjével, sógora és sógornője, továbbá számos rokonai, ismerősei és jóbarátai.

„SIDRO”

d. d.

ZA TRGOVINU ŽELJEZOM

Vlaška ul. 40. sz. ZAGREB Tel. 69 és 21-30.

Rudvas
Fekete bádóg, zinkelt és cinkbádóg
Zománc edény
Drótszegek
Minden nagy mennyiségben előnyös árak mellett raktáron

Építési anyag osztály

Vasgerendák
Betonvas
Cement, mész, kátrányfedő emez léglá, cserép

továbbá mindennemű építési anyag.

Gépészt

keresek

március 15-iki belépésre, 60 HP Dieselmotorom kezelésére. Csakis szakemberek pályázatát kérem. Állás próbaidő miatt előbb is elfogalható.

Árpádfi Endre malomtulajdonos Padej

WEITZENFELD ÉS TÁRSA
SUBOTICA (BÁCSKA)

Táviratcím: KENDERIPAR

Iroda: Városi bérpalota

Telep; Sental put

Alapítva: 1902

Telefon: 190

Moquette-, gobelin- és selyem butor-huzatok. — Patent roletta rudak.

Ajánl:

lópokrót,

tűzoltó- és kerti

tömlőket, új lisztes,

gabonás, gyapju-, toll-, komló-

és szalmazákokat, matrac- és roletta-

szöveteket, jutából és lenből, mindennemű házivásznat, zsinort, kötelet és hevedereket.

Ponyvaeladás és kölesönzés!

128°—130°-os

Zsirszóda

50 és 100 kg. mennyiségben, vashordóban raktárunkról azonnali szállításra kapható. Az áru rendelésénél teljes kasszával vagy utánvétellel fizetendő.

DINIĆ és TÓTH NOVISAD

Postanska ulica 7. — Telefon 225.

Nehéz selyem 80—86 cm. széles 100 dinár
Krepp de chine 85 dinár métere

BRAĆA H. GABAJ

különleges szövet-, selyem- és bársonyáruháza a „Korona”-hoz

Kn. Mihajlova 33 BEOGRAD Telefonsz. 23—22

Nagy tétel nehéz selyem 80-86 cm széles 100 Din.
Nagy tétel Krepp de chine 85 dinár.
Nagy tétel japán Ponge-selyem fehérneműre és ruhára 60—120 dinár métere.
Nagy tétel angol és Kadifa-bársony 30-40-45-60 dinár métere.

Minden vevő érdeke, hogy bevásárlásaival siessen, míg a készlet tart.

Birtok 500—200 hold terjedelemben

BÉRELTRE KERESTETIK

körülbelül 5 evre holt és lehetőleg élő fészerezéssel. A felszerelés és a föld szakszerű karbantartásáért gazdász-szakember felel. — Ajánlatok: „Grund II-707” jelige alatt az Interreklam R. T. Zagreb, Palmotičeva ul. 18. küldendők. 1179

I-a FASZÉN és BÜKKFA

vagontételekben

SCHÖNBERGER és TÁRSA

cégnél Novisad, Jermenski put
Telefonszám 401.

Emmentali sajt

naponta friss tea-vaj eredeti gyári áron kisinyben is: M. VÁGÓ sajtgyári raktár
SUBOTICA, Paja Dobanovačkog ulica 7.

FÜZŐK

legujabb szabásu halcsontos — halcsont nélküli gummival és bebujszfűzők, melltartó, gyomorszorító

HASKÖTŐK

orvosok által legujabban elismert és ajánlott szabás szerint készített. Virágke szusz- és csipő-méret után.

VIRÁG LEONTIN

Subotica, Kralj Aleksander ul. 11. szám. Nemzetivel szemben.

A BETON ÖRÖKKÉ TART.

BETON és VASBETON

BETONBÓL MA MÁR MINDÉN KÉSZITHETŐ: a mezőgazdaságban, a háziiparban, a gyáriparban.

Mindennemű betonkavicsot a legjobb minőségben szállit:

PETAR FILIPOVIĆ ŠAMAC

Telefon: Šamac 1. 1289 Távirat: Filipović Šamac

A BETON ÖRÖKKÉ TART.

A szab. Herkules drótkerítés a legjobb, legolcsóbb és legszebb kerítés. Egyedüli gyártója Jugoszláviában: Krammer Testvérek, Novisad sodronyáru- és vaszerkezet-gyár Legnagyobb és legrégebbi gyár e szakban a belsőföldön

Nagyban WEISZ S. ÜVEGKERESKEDÉS
SUBOTICA, ALEKSANDROVA ULICA 7. SZ.

Az összes raktáron lévő LUKSZUS-CIKKEK, amíg a készlet tart, 10—20%-kal leszállított áron lesznek elárúsítva, u. m.: ROSENTHAL, ÉTKEZŐ, KÁVÉS-, TEÁS-, MOCCA KÉSZLETEK, SZAMOVÁROK, CHINA EZÜST TÁRGYAK — STB.

Kicsinyben

febr. 21-től
csütörtöktől-
február 24-ig
vasárnapig

Litka

KISMET

(A Bagdadi koldus) nagy dráma II. részben.

I. rész kísértő műsora Fatty burleszk 2 fölvoás.
Főszereplők: Otisz Skinner, Leon Bary, Elinor Fair

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és simszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állatkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din, negyedévre 135 din. Képzőművészekhez választékos melléklet.

Vaskereskedősegedet keresek, ki a katonai kötelezettségének eleget tett. Irásbeli ajánlatokat személyes bemutatkozás mellett kér: V. Bata Sin, vadászati és sportüzlete, Subotica. 1263

Eladó vendéglő. Sentán igen jóforgalmu vendéglő eladó. Habram Elek vendéglős. 1276

Eladó egy fekete, hat éves csődör fedezetetési engedéllyel és egy simmeringi benzinnmotor. Spengler József, Nemačka Crnja 1268

Kettő Máv. magánjáró cséplőgarnitúra elfogadható árért eladó. Wagner Rudolf, Brestovac, Banat. 1117

Jegygyűrűk
és menyasszonyi ajándékok a legolcsóbban kaphatók
Á D Á M
ókszerésznél Subotica Rudics utca 6.
Tört aranyért a leglőbbet fizetek. 9438

Ötvenezer kéve nád, prima szegélyző és tűző, acélos »kingyia«-l, jutányos áron kisebb tételekben is eladó. Báló Antal, Bezdán. 1273

Vas- és fémöntvényeket
gyárt, nikkelez és galvanizál:
KRAUSZ
VELIKI-BECSKEREK,
a törvényszéki palota mellett.
TELEFON SZÁM 329. 760

Két szoba, előszoba, konyha mellékhelyiségekkel, új butorral, azonnal átadó. Ugyanott farkaskutya eladó. Cim: Publik Subotica, Strossmajerova utca. 1283

Közö

február 21-től
csütörtöktől-
február 24-ig
vasárnapig

CIRKUSZ DÉMON

cirkuszi dráma 5 fölvonásban

főszereplők: CARL DE VOGT, CLAIRE LOTTO

Régi ablakok eladók. Ugyanott butorozott szoba kiadó. Petrogradska ulica 5. 1282

Plüssdvány, mozdó márványlappal, több apróság és asparagus minden elfogadható áron eladó. Cim a kiadóban. 1267

Gépész állást keres bármikori belépésre; az összes motorok kezelésében teljes jártassággal bír. Esetleg jobb géppótlási állást is elfogad. Peller József, Bačko-Petrovo selo 1275

VOJVOĐINAI DOBOZIPAR
Subotica, Sadarovičeva ulica 84.
Telefon 421.

Legízesebben és legolcsóbban készített cukorkák, szappanos, gyógyszer-, poudre- és mindenféle KARTONDOBOZT. Gyors és pontos szállítás!

KÜLÖNFÉLE

Fűszerüzlet lakással átadó. Poštanska ulica 9, az udvarban. 1252

Új zongorák megérkeztek. Angol és bécsi szerkesztel, remek hanggal. Wirth, Arszte Produktiv, Stingl, Dör Lira, Lauberger gyártmányok kaphatók. Olcsóbban, mint bárhol. Részletfizetésre is. Kain hangszerész, városi székház. 7451

Lakás (egy szoba, konyha és fűskamra) butorral együtt, olcsón átadó. Cim a kiadóban. 1284

SZÓDAVIZET
legkisebb mennyiségben gyári áron szállít házhoz bárkinek. Johanna, szikvizgyár Subotica. Telefon 532. 193

Elveszett Márkus Mózés névre kiállított fegyvertartási engedély. Megtaláló adja le a kiadóban. 1246

Keresünk bérbe téglaagyarat. Részletes ajánlatokat Sombor postafiók 39 alá kérünk. 1274

Elveszett 22-én reggel a város házatól a Nádor-kávéházig pénztárca iratokkal. Megtaláló adja le a rendőrségen. 1287

Szerbül beszélő segédet

mielőbbi belépésre keres M. Angold Lipót könyv- és papírkereskedése, V.-Beckskerek. 1126

Hasonlóképpen adatik 67 lánca szántóföld Zedniken (Nagyvágyon) 1924. évi október 1-től az 1924-25. gazdasági évre, az ottlevő gazdasági épületekkel. Közelebbi feltételek dr. J. Manólović és dr. D. Dimitrijević ügyvédi irodájában, Aleksandrova ul. 9. szám alatt. 1286

Gummi bélyegzőt bármilyen nyelven készít Molnár József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegegyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

LEVELEZÉS

Középkorú, egyedülálló, jól szituált özvegyasszony, a Vajdaság fővárosában jóforgalmu rőfőüzlettel, házasság céljából társat keres. Ajánlatokat »Komoly« jelleg alatt Schmolka hirdetőiroda Novisad, Futoški p. 2 továbbít. 1291

Bonnet keresek 3 éves kislánykám mellé, ki a takarításban is segédkezne. Szerbül tudók előnyben. Ajánlatokat a kiadóba kérek fizetési igények megjelölése mellett »Bonnet« jellegre. 1235

Szoptatósdada állást keres. Cim: Közkórház, szülészeti osztály. 1255

LEGJOBB ÉTELEK ÉS ITALOK a B Á C S K A

étteremben, ahol Horvát G. Mátyás zenekara játszik. 983

Fiatal kocsis, bótiszolga és kifizető felvételt. Heuduska i Hermann cégnél. 1280

Egy jóforgalmu vendéglőbe fiatal házaspár, szerb, iccsének, felvétetik megfelelő óvadékkal. Csak szakember jelentkezék. Bővebbet a kiadóban. Ugyanott egy fiatal szerb pincér felvétetik. 1260

I-a minőségű

NYIRFARUDAK

minden mennyiségben

Seidl Gyula, Vršac
Kérjen árajánlatot.

Intelligentes deutsches Fräulein sucht Stelle zu Kindern. Zuschriften Vonk b. Hirschl, Potiski.-Sv.-Nikola, Bánát. 1269

LONDON PARIS BERLIN BUDAPEST

Legjobb női és férfi divattársaság mintái tartalmazó havonta megjelenő előrendű szakkönyv kiadására hívtatásos szakmabeli iparosoknak megkeresésére ingyen küld.

HEUMANN MÓR

Subotica, Jelačićeva ulica 1.

FOGLALKOZÁS

Kiszolgáló kisasszonyt felvesz Krečić könyvkereskedése. 1182

Mérlegképes könyvelő, horvát-szerb és magyar levelező, német nyelvtudással, állást keres. Ajánlatokat »Önállóság« jellegre a kiadóba küldendők. 1244

Okleveles gyógyszerész azonnalra állást keres. Szklencay Arisztid Novisad, Szerum zavod. 1292
Magányos uriembernek butorozott szoba kiadó. Cim a kiadóban. 1281

Aksentijević és Fixmann

HIRLAPTERJESZTŐ és HIRDETŐ VÁLLALAT

Skopljanska 18. BEOGRAD Skopljanska 18.

Folyószámla a Prágai Hitelbank beográdi fiókjánál.

Telefonszám: 22-22.

Postafiók 176. szám.

Ügyvéd urak!

8 nap leforgása alatt megjelentetjük hivatalos és magánhirdetéseiket a „SLUŽBENE NOVINE“ hiv. lapban 50 dinár ellenében.

Levelezés: szerb, horvát, magyar és német nyelven.

1016

Veszek

rongyot, papírhulladékot, ócskavasat, ócskafémet, csontot, szarvakat, sertéssörtét és minden egyéb hulladékot és ócska anyagot.

Eladok

géptisztító anyagot, makulaturát, fényező rongyot asztalosok részére, használható vasakat lakatosok és kovácsok részére, olcsó lópokrókat, alkalmas vásári szabóknak vatta helyett, mindennemű új és ócskafémet, stb.

Keresek

agilis bevásárlókat és szállítókat Suboticán és minden községben
Adolf Kraus stariji Osijek, Županijska ul. 59.
Subotica fiók: Paralelna ul. 179.

1210

Ford-szántógép

SZÁNT, HAJT, VONTAT PETRÓLEUMMAL
Legolcsóbb gazdasági erőgép.
A világon páratlanul olcsó, előrendű referenciák a legnagyobb gazdaságokból.

LINCOLN FORD FORDSON
Autorizált képviselője: **HALTENBERGER VILMOS**
Budapest, VI., Nagymező-u. 19. Sörgőnyém: Fordson Budapest
A Ford-Traktorok behozatala és szállítása körül felmerülő időtrábló nehézségekre való tekintettel a szántásokhoz szükséges traktorok megrendelését már most kérem eszközölni, hogy a szükséges időre rendelkezésre állhassanak